

VÄIKELASTE TURVAKODU TEENUS 2020

Laste turvakodu teenuse eesmärk on tagada ajutine eluase, turvaline keskkond, esmane abi, hooldus ja arendamine lapsele, kes vajab abi tema hooldamises esinevate puuduste tõttu, mis ohustavad tema elu, tervist või arengut. Väikelaste turvakodu osutab abi ja kaitset kuni 4-aastastele lastele, vajadusel ka vanematele lastele kui nad viibivad teenusel koos nooremate õdede või vendadega. Väikelaste turvakodus on tagatud üheaegne võimalus lapse east ja vajadustest tulenevaks hooldamiseks ning arengu toetamiseks.

2020. aasta jooksul viibis väikelaste turvakodus 39 last, neist kolm viibisid teenusel aasta jooksul kahel korral.

VÄIKELASTE TURVAKODU	2018	2019	2020
Lapsi väikelaste turvakodu teenusel aasta jooksul kokku	25	42	39
Keskmine teenusel viibimise aeg (kuudes)	2,5	2,3	2,5

Teenusele saabumise peamisteks põhjusteks on vanemate alkoholi (16 juhtumit) või narkootikumide kuritarvitamine (8 juhtumit).

Teenuselt lahkus aasta jooksul 34 last, neist 17 pöördus tagasi koju vanema(te) juurde, 11 asus elama hooldusperre ning 3 eestkosteperesse, kaks last asusid elama oma vanaema juurde ning üks laps lapsendati.

EMA-LAPSE TURVAKODU TEENUS 2020

Ema-lapse turvakodu teenuse eesmärk on tagada turvaline keskkond naistele, eelkõige emale koos lastega, kes kogetud füüsilise, vaimse või seksuaalse vägivalla või muu erakorralise asjaolu tõttu vajavad ajutist eluaset ja abi igapäevaelu korraldamiseks.

2020. aastal kokku viibis ema ja lapse turvakodu teenusel 72 klienti, neist 32 naist ja 40 last. Kõik teenusel viibijad ei olnud emad väikelastega, vaid teenusel viibis ka üks rase naine ja kaks täiskasvanud naist, kes olid teenusel koos oma emaga.

EMA JA LAPSE TURVAKODU	2018	2019	2020
Kliente ema-lapse turvakodus aasta jooksul kokku	55	81	72
nendest emad	21	33	32
nendest lapsed	34	48	40
Keskmine teenusel viibimise aeg (kuudes)	2,7	2,2	1,6

Peamiseks teenusele saabumise põhjuseks olid eluaseme puudumine (37 klienti) ja perevägivald (33).

Teenuselt lahkus aasta jooksul 59 naist ja last: neist pöördus koju tagasi 30 klienti, kohaliku omavalitsuse pakutavasse eluruumi asus elama 26 klienti, üks laps suunati KOVi lastekaitsetöötaja poolt edasi väikelaste turvakodusse. Üks ema koos lapsega saadeti Eestist välja tagasi oma päritoluriiki.

Turvakodus viibimise ajal pakuti klientidele sotsiaalnõustamist ja tuge ning juhendamist igapäevaelu kohustustega toimetulemisel. Vajadusel suunati kliente psühholoogi, tasuta juriidilisele nõustamisele ja võlanõustaja juurde. Psühhiaatrilist abi ja ravi vajas 4 klienti.

Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuameti poolt rahastatud projekti „Varjupaikades, sotsiaalmajutusüksustes ja ema –lapse turvakodus elavate isikute juhendamine ja nõustamine vabaturult eluruumi üürimiseks“ kaudu üüris korteri 3 ema.

TEENUSE SAAJATE KÜSITLUS EMA-LAPSE TURVAKODUS

Ema-lapse turvakodu teenuse kohta küsiti tagasisidet kõigilt teenuselt lahkunud emadelt (kokku lahkus aasta jooksul 27 ema) täidetud küsitlusankeedi tagastas 20 ema.

Hinnanguid anti 4-palli skaalal: 1 - ei ole üldse rahul, 2 - enam-vähem rahul, 3 -üldiselt rahul, 4 – väga rahul. Kõige enam hinnati pakutava abi kvaliteeti (maksimumpunktidega 4), töötajate nõustamis- ja suhtlemisoskust (keskmine hinne 3,9) ja eluruumide tingimusi (3,9). Üks ema hindas meie teenust maksimumpunktide 4 asemel 5+.

Teenuse juures hindasid kliendid südamlikku, hoolivat, abivalmis ja heatahtlikku personali. Nad said abi oma probleemide lahendamisel ja tuge rasketel hetkedel. Meeldis ka puhtus ja kord. Samuti asukoht, oma mänguväljak, bussipeatus, pood, turg, metsarajad, talvised kelgutamisradad. Veel meeldisid jõulud turvakodus, rikkaliku toiduvalikuga laud, jõulutuledes autoga külla sõitnud jõulumees, kingitused, ühismängud ja tantsud.

20-a neiu kirjutas: „Mul on ärevushäired ja suured jamad. Väga oluline minu jaoks, et minuga ollakse rahulik ja aidatakse nii, nagu minul vaja. Siin sellega arvestati.“

Emad tunnustasid kõrgelt vabatahtliku tegevust, kes nende lastega tegeles, joonistas, meisterdas, mängis, aitas õppimisel, õpetas inglise keelt, käis jalutamas, kelgutamas, uisutamas.

Enamus vastas, et teenuse juures ei häiri midagi, siin on kõik vajalik olemas, kogu aeg korras, tugi ja abi olemas. Mõnele noorele emale ei meeldinud meie päevaplaan, mis näeb ette lastega õuest käimist. Üks vastustest: „Kõik on hästi ja parem ei saa ollagi. Lähen siit tugevamana ja heade muljetega. Aitäh teile!“

Ettepanekutena toodi välja, et võiks olla nõudepesumasin, aga ka loodusnurk mõne loomakese või kaladega. Paljud emad soovisid wifi-võrku (wifi-võrgu saime 2020. aasta lõpus).

TURVAKODUTEENUSE TAGASISIDE KOHALIKELT OMAVALITSUSTELT

2020.a osutatud turvakoduteenuse kohta küsiti 2021.a märtsis tagasisidet kõigilt kohaliku omavalitsuse lastekaitsetöötajatelt, kelle kliendid olid aasta jooksul turvakodu teenust (kas ema-lapse turvakodu või väikelaste turvakodu või mõlemat teenust) kasutanud. Kokku saadeti veebiküsitlus 27 lastekaitsetöötajale, 23 Tallinna linnaosa töötajale ja neljale Tallinna lähiümbruse valla lastekaitsetöötajale. Küsitlusele vastas 4 lastekaitsetöötajat, 3 Tallinna linnast ja 1 väljaspoolt Tallinna.

Hinnanguid anti 4-palli skaalal: 1 - ei ole üldse rahul, 2 - enam-vähem rahul, 3 - üldiselt rahul, 4 – väga rahul. Kõige enam oldi rahul sellega, kuidas turvakodu teenus täitis eesmärgi, miks pere teenusele suunati ning töötajate pädevusega (keskmine hinne mõlemal 3,8). Ning üldiselt oldi rahul ka turvakodu poolse koostööga (keskmine hinne 3,6) ja turvakoduteenuse kättesaadavusega (3,5).

Ema-lapse turvakodu teenuse puhul hindas veerand vastanutest, et on piisavalt kursis turvakodu teenuse sisuga, pooled vastasid, et võiksid rohkem teada ning veerand, et ei ole piisavalt kursis. Väikelaste turvakodu puhul hindasid pooled vastanutest oma teadmisi teenuse kohta piisavaks ja pooled vastasid, et võiksid rohkem teada.

Peamised allikad info saamisel on kolleegid kohalikust omavalitsusest, otsene suhtlus teenuse osutajaga ning Tallinna Lastekodu koduleht. Vähemal määral ka Tallinna linna veebileht ja linna seadusaktid. Pooled vastanutest hindasid, et teenuste kohta kättesaadav info on piisav. Lisainfot soovitakse ema-lapse turvakodu asukoha kohta (turvalisuse tagamiseks ei ole turvakodu aadress avalik) ning samuti lisateenuse kohta, mida turvakoduteenusel pakutakse nt sotsiaaltöötaja nõustamine või psühholoogine nõustamine.

Ettepanekutena teenuse parendamiseks pakuti teha 1-2 nädala jooksul alates pere turvakodusse sattumisest võrgustikukohtumine, kus ühiselt leppida kokku eesmärgid, turvakodul võiks olla välja töötatud võrgustikutöö mudel, kui sageli võrgustikuga kohtutakse. Turvakodusse suunamisel võiks olla ka ankeet, kus lastekaitsetöötaja saab välja tuua pere teenusele suunamise põhjused. Samuti võiks jagada rohkem infot ja teha brošüürid ema-lapse turvakodu kohta klientidele jagamiseks, väikelaste turvakodu roll vanema õpetamisel võiks olla suurem ning võiks olla vahendeid ja ressursse turvakodus olevate laste arendamiseks, nt beebikool.